

Նոր ժամանակի կրթություն ՀԿ

ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ
ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑ

ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ
ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Հետազոտության թեման՝ Բնապահպանությունը որպես մարդկության
գլխավոր հիմնախնդիր, կրթությունը և դաստիարակությունը դպրոցում:

Առարկան՝ Կենսաբանություն

Հետազոտող ուսուցիչ՝ Լիլյա Հարությունյան

Ուսումնական հաստատություն՝ Վերին Պտղնիի միջ. դպրոց

2023թ

ԲՈՎԱՆԱԿՈՒԹԱՒՆ

ՆԵՐԱՏՈՒԹԱՒՆ-----2

ԳԼՈՒԽԻ ԳԼՈՒԲԸ ՏԱԵՍՏԻՆԸ ՈՐԴԵՆԱՄՈՒԿՈՒԹԱՆ ԳԼԽԱՄՐՅԻՆԱԿՆԵՐ---3

1. 1 Գ որպսլ տաքսցման պարճառները և հետևանքները-----4

1. 2 Հաապուակու թյ ան իրազեկմեն ճներն ու մերթոլները: -----5

ԳԼՈՒԽԸ <<Գ որպսլ տաքսցու մ>> թեմայ ի շուրջ իրականացրած ու սու մնադասիպուսնչ ակյան սջխաանքները Վերին Պողնիի միջնակարգ դպրոցու մ

2.1 << Գ որպսլ տաքսցու մ >> թեմայ ի իրազեկման կապակցու թյ ամբ կատարված սջխաանքները: -----
-----6

2. 2 Գ որպսլ տաքսցու մը Հայլ աստանու մ: Աանի հիմնափնդիրը:

ԵՃՐԱԿԱՅՈՒԹԱՒՆ-----12

ԳՐԱԿԱՈՒԹԱՆ ՑԱԿ-----14

ՆԵՐՄՈՒԹԵՐԸ

Կյուսկու ռեժիմի մեջ խոսվելու է զվարճալի տաքսցման բնական սեփականության պարտավորումների և հետաքննության, կլիմայի փոփոխության ունենալու և « զվարճալի տաքսցում » թեմայով կրթության և դաստիարակության մասին: Կյուսկու ռեժիմի մեջ ներառում է ջերմոցային էֆեկտը, բրածո վառելիքի այրումը, մասնաշաղկապները, օրգանական կյուսկու ռեժիմի տարրաբաշխումը, բնական գազի և նավթի պոչի ու նահանգները, որոնք հանգեցնում են կլիմայական փոփոխության ունենալու, ոչնչացման, թափային օվկիանոսների, բևեռների հալեցմանը և ծովի մակարդակի բարձրացմանը: Անաշխատի հայտնից մահախնայական է թվում, որ մեր մոլորակը տարաբնակեցնող սպիտակուցային մարմիններից կազմված բարակ «թաղանթը» կարող է ինչ ոչ չափով սզվել այնպիսի զվարճալի բնութագրիչի վրայ ինչպիսին երկրի կլիման է: Կյուսկու ամենայնիվ հենց այդ « կենսազանգված » մեկնազամ է, որ կարող է կերպարանափոխել մեր մոլորակի պարիերը՝ միևնույն ժամանակ օվկիանոսների միջին ջերմաստիճանը, հողերի կազմը և այլն: Ռոշ ժամանակաշրջանի կլիմայի վրա ազդել են հիմնականում բույսերը և ջրիմուռները, իսկ հիմնադրված հատված է կենդանիներին, ավելի կոնկրետը՝ դրանցից ամենակարգավորված բնական մարդուն: Տաքսցումը ամենից ուժեղ պոստիպոստիվ է կիսկիկայում, այն բերում է սառցադաշտերի բացակայությանը: 1970-ական թվականներից, տաքսցման էներգիայի ավելի քան 90 % -ը սպիտակաթուղթում է օվկիանոսում: Չայած ջերմության հալածման գործում օվկիանոսի գերակշիռ դերին զվարճալի տաքսցումը եղել է համապատասխանում է օվկիանոսի ու ցամաքի մակերևույթի աճի բարձրացման մասին: Ջրի տաքսցումը բացասաբար է անդրադառնում ջրային էկոհամակարգերում բնակվող կենդանիների վրա: Չայ տնի է, որ բարձր ջերմաստիճանի ապրումներում թափանցող քիչ էլ ունենում այդ պարտավորում, ինչպիսիսին ծովերում ձկնաբուծությունները ավելի շատ:

Ջերմության սեփականության նպատակը

- Ջերմության սեփականության նպատակն է սեփականություններին իրազեկել զոյ ու թյ ուն ունեցող զվարճալի տաքսցման մասին: Տեղեկացնել, որ զվարճալի տաքսցումը կարող է հանդիսանալ բուսական և կենդանական սեփականության վերացման պարտավորում:

- Հասարակությանը անընդհատ հարգելի և ունենալի վերաբերման մասին : Իրազեկման նախապայմանները անցկացնել միջոցառումներ ,բաց դռներ և սեմինար պարտադրականներ:

Հետազոտական աշխատանքին հասնել ու համար առաջադրվել է հետևյալ ինդիկատորները

- Գլոբալ տաքացումը կարող ենք նվազեցնել յուրաքանչյուր անհատի ներդրումով:
 Հետազոտական աշխատանքի կատարման ընթացքում իրականացվել է հետևյալ աշխատանքները՝
 1. Միջոցառման անցկացում Վերին Պտղնիի միջ. դպրոցի, Գետարգելի հիմնական դպրոցի և Պտղնիի միջնակարգ դպրոցի աշակերտների հետ, որի նպատակն էր բացատրել որ յուրաքանչյուր անհատի ներդրումով կարող ենք նվազեցնել գլոբալ տաքացումը:
 2. Աշակերտների ակտիվ գործունեության շնորհիվ <<Գլոբալ տաքացում>> թեմային համապատասխան տեսասահիկների պատրաստում ,փորձերի և նկարների մեկնաբանություն :

ԳՆԻՒՄ

ԳՆՈՒՄ ՏԱԵՐԻՆԸ ՈՐԴԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱԿՈՒՅԻՆԱՆՈՒՐ

1. 1 Գլոբալ տաքացման պարճաները և հետևանքները

- **Տերմոցայ ին Էֆեկտ**
 Աձուլ որսում առկաորոշ գազերի շնորհիվ, որոնք ստացել են <<ջերմոցայ ին գազեր անվանումը>, կլ անվում է Երկրից անդրադարձող պրեզակցայ ին ճառագայ թման մի մասը: Աձուլ որսը տաքանում է և նախատում ջերմության ան պահամանը: Տերմոցայ ին Էֆեկտի շնորհիվ Երկրի մակերևույ թի միջին ջերմաստիճանը դրական է, ինչը նախատվոր է Երկրի վրայ անքի գարգացման համար:
 Տերմոցայ ին Էֆեկտի առաջացմանը մասնակցող գազերն են ածխածնի երկօքսիդը և մեթանը:
 Ածխածնի երկօքսիդը մթնոլ որսե թափանցում գլ իավորապես օրգանիզմների

շնչ առույթ ան և հրաբխայ ին ժայ թթու մների հետևանքով: Ասկայ և մթնոլ որսում

Արապպուհունակութիւնը ունը հազարավոր տարիների ընթացքում հարստեցանալով կայուն է , քանի որ հավասարակշռվում էր ֆոսֆորի կազմի ընթացքում այն օգտագործող կանաչ բույսերի կողմից:

Վերջին 150 տարիների ընթացքում ածխաթթու գազի արտադրութիւնը ունը մթնոլորտում բարձրացել է 0,03%-ից 0.04 %տոկոսի:

Մթնոլորտում ածխաթթու գազի և մեթանի արտադրութիւնը անբարձրացման մարդածին հիմնական պարճաններից են ածխածրածնային վառելանյութերի օգտագործումը ,ինչպէս նաև ցամաքային էկոհամակարգերի, առաջին հերթին անտառների կտրահից այդ գազերի կլանման ինտենսիվութիւնը անկազու մը՝ դրանց քանակի կրճատման պարճառով:

- **Բրածո վառելիքի այրում**

Ապրիլ այրում են հանածո վառելիք՝ էլեկտրաէներգիա և էներգիա արտադրելու համար: Փայտը, բենզինը, վառելիքի այլ աղբյուրներ օգտագործվում են այրման ռեակցիաներում: Կլիմայի ընթացքում առաջանում է ածխաթթու գազ, որը համարվում է ջերմոցային գազ:

- **Փոքանականայ ուղի տարրայ ուծում**

Փոքանականայ ուղիների քայքայումը ջերմոցային գազերից մեկի՝ մեթանի աղբյուր է: Փոքանականայ թափոնների կուտակումը, կոյուղու համակարգը և չարտադրված ամբարտանները մեթան գազ են արտանետում շրջակա միջավայր՝ այդպիսով առաջացնելով գլոբալ տաքացում:

- **Անտառահատումներ**

Բույսերը կլանում են մթնոլորտում առկա ածխաթթու գազի մեծ մասը և օգտագործում այն ֆոսֆորի կազմի իրականացնելու համար:

Բույսերի արարելի սցիան կրճատելով, շրջապատի միջավայրում ավելանում է ածխաթթու քանակը:

- **Կլիմայի վոլոտութիւնը ունեն**

Կլիմայի վոլոտութիւնը ունը, անկանխատեսելի եղանակային այլմանները, մեծացնում են բնական աղետների վտանգը: Կլիմայի ավելի կարգավորում է շառարագ, անսպասելի մաշտաբով:

Այսպիսով արտադրում ավելի տարի միջին հաշվով ջերմաստիճանը բարձրացել է 1 աստիճան: Ամենամեծն աճը տեղի է ունեցել վերջին 30 տարվա ընթացքում:

- **Բնական գազի և նավթի աղբյուր ունահանում:**

Բնական գազ և նավթ պոլյ ու նահանել իս սզառվիւմ է մեթան գազը: Ամանոււմ է մթնուլ որսն առաջացնել ով գլ որբալ տաքացոււմ:

Կլ ս երևուլ թի հետևալ նքնեղը կարել ի է դիտել օվկիանոսներոււմ (որոնք տաքանոււմ են), մթնուլ որսոււմ (կլ իմալ սկան փոփոխուլ թ ռւնների միջոցով) և կենդանի էակների մեջ (որոնք կարող են ոչ նչ սցման վտանգի տակ լ ինել):

- **Ռէնչ սցոււմ**

Երկրի մակերևուլ թոււմ թակարդված ջերմուլ թ ունը ստիարոււմ է ,որկենդանիների և բուլ սերի շատսեսակներ ստիալած լ ինեն նոր ալլ մաններին: Կրանք ովքեր ի վիճակի չ են դիմանալ փոփոխուլ թ անը կվերանան:

- **Բւեռների հալ եցոււմ ,ծովի մակարդակի բարձրացոււմ**

Բւեռալ ին շրջանները ազրոււմ են ջերմաստիճանի փոփոխուլ թ ան վրա կիկսիկալ ի տարածքներոււմ ջերմաստիճանը աճոււմ է երկու անգամ ալել ի պոսթ քան տանալ սկների ընթացքոււմ, ալ դ. պարճառով սարցարաջ սերը պոսթ հալ վոււմ են: Զսշվարկվոււմ է , որ միչ և 2100 թվականը ծովի մակարդակի բարձրացոււմը սաթնալ իք կլ ինի ինչ աթս աթամերձ շրջանների, ալ նաթս էլ կղզիների համար:

1. 2 Զասարակուլ թ ան իրազեկմեն ձներն ու մեթոդները:

Թանալ ի սրդիսկանուլ թ ունը: Գ որբալ տաքացոււմ մը դարի ալենալեճ սաթնալ իքն է : Կլ ս մաթին կլ իմալ ի փոփոխուլ թ ան համաժողովից առաջ հալ տարարել են ԱՐԿլ իալոր սնօրեն:

Թեդրոս Գեբրեյ ետուսը և ԱԱԿի գլ իալոր քարտողարի մարդասիրական հարցերով սերակալ Ապոսին Գրիֆիթսը: ԱՐԿի դեկալարն ընդգծել է, որ կլ իմալ ի փոփոխուլ թ ունը հանգեցնոււմ է ալել ի էքստրեմալ եղանակալ ին իրարարձուլ թ ունների և հիվանդուլ թ ունների բռնկման աճին:

Ամեն ինչ ալել ի վառե քան մենք ենք կարձոււմ: Գ որբալ տաքացոււմ վոխոււմ է սշխարհը անճանաչել ի ձևով: Կլ դ փոփոխուլ թ ունը վտանգալոր է և անդառնալ ի: Մենք Գ որբալ տաքացոււմը ալլ մանալորված է մարդկանց կողմից, մինչ դեռ կլ իմալ ի փոփոխուլ թ ունը

առաջանոււմ է հենց երիւ մոլ որակի կողմից, մարդկանց գործողուլ թ ունների

սրդյ ունքոււմ: Կլ սօրվահասարակուլ թ ունը զբաղված լ ինել ով սոցիալ սկան ինդիորներով, մոռանոււմ է բնուլ թ ան աթիսկանուլ թ ան հիմնալինդիորների մաթին: Զանրուլ թ ան իրազեկվածուլ թ ան մակարդակը բնաաթիսկանական ինդիորների վերաբերյ ալ շարքիչ է:

Հասարակությանը անը հրազեկել ու բուն պարտականությանը ունը ակտիվ կառավարման մարմինն է , որը ինչ ակն տեսնում ենք լ ուրջ քայ լ եր չի կիրառում ինդիկատորի լ ու ծման վերաբերյ այ : Դա մաին է վկայ ում շրջապատի աղտոտվածության ունը , որի հետմենք առնչ վում ենք ամեն օր և գլ ոբալ տաքացումը , որը գնալ ով բերում է նոր աղետների: Հսշվի առնել եվ այ դ ամենը, կրթության և գիտահարսականության սրոցետում սշակերտների մոտաբար է իրականացնել թեմայ ին համապատասխան միջոցառումներ, բնապահպանական գիտել իքներ սերմանել ու համար:

ԳԼԻԽԷ

<Գ ոբալ տաքացում> թեմայ ի շուրջ իրականացրած ու սու մատասիսական սկան սշխառնությունը Վերին Պոլիի միջնակարգ դպրոցում

2. 1 << Գ ոբալ տաքացում >> թեմայ ի իրազեկման կապակցության սկանությունը սշխառնությունը:

2022-2023 ու. սարում Վերին Պոլիի միջնակարգ դպրոցի , Գետադել ի հիմնական դպրոցի և Պոլիի միջնակարգ դպրոցի սշակերտների հետ բնապահպանական գիտել իքներ սերմանել ու նախապես իրականացվեց միջոցառում , որի միջոցով սշակերտները իրազեկվեցին , գլ ոբալ տաքացման պարճառներին և գոյ ութ ուն ու նեցող սաքառալ իքի մաին: Կիջոցառման սկզբում <<Պատմի բնագետ>> իմբակում ընդգրկված սշակերտները ծանոթացրեցին բնապահպանական առաջնայ ին ինդիկատորին, որոնց մեջ մնում են անտառների հատում, շրջակամիջավայրի աղտոտվածության ուն , օդի և իմել ու ջրի աղտոտվածության ուն , սոչ ամբարների վնասակար գրեցում ուն, ոռոգման ջրի ինդիկ, կենդանական և բուսական սշխառի պահպանության ան

ինդիկ, Աանալ ճի ջրի բարձրացման անհրաժեշտություն ուն , անսաքառացում և

գլ ոբալ տաքացում: Աեմինարի հիմնական նախապես Էր կրթության ան և

դասիսականության ան սրոցետում սշակերտների մոտսերմանել բնապահպանական գիտել իքներ և հոգաար վերաբերմունք շրջապատի հանդեպ Հսրցերի քննարկումից հետո սշակերտները սեղեկացան այ ն նախապես մանների , որը կարող է բերել կլ իմայ ի տաքացմանը , իմացան ջերմոցայ ին Էֆեկտի առաջացման մաին , հակացան քննարկվող հարցերի կարևորություն ունը:

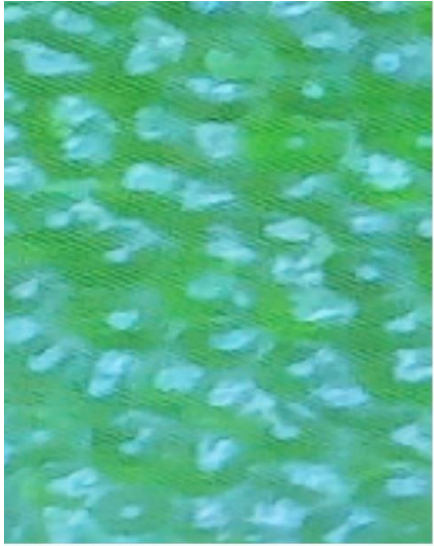
Տեսասահիկների և նկարների քննարկումից սշակերտները հասկացան զլ որպլ տաքացման սպառնալ իքի մասին : Հանդգվեցին , որ յ ուրաքանչ յ ուրը իր փոքր ներդրումը աքսք է ունենա եղանակի տաքացմանը չնապաստող միջոցառումների իրականացմանը (միջավայրի մաքրութլ ուն, ծառատունկ և այլն): Հանդգվեցին, որ բնութլ ունը մեր բոլ որիս սունն է, այն աքսք է պահպանել , որաքսգի ունենանք գեղեցի միջավայր և առողջ սերունդ: Աշակերտները կարևորեցին համալ նրում անցկացվող շաբաթոյ ակները:

Քննարկվեց ֆոտոսինթեզի գործընթացը և նրակարևորութլ ունը կապված կլ իմալ ի հետ

Աշակերտները դարոցում բույ սերի հետիրականացրած փորձերից եկան այն համոզմա որ բարձր ջերմաստիճանի ապլ մաններում ճնշվում է ֆոտոսինթեզի գործընթացը : Կատարված բոլ որ փորձերը ցուցադրվեց սեսասահիկների միջոցով: Գործնական սշխառնաքի միջոցով ցուցադրվեց բարձր ջերմաստիճանում մնացած

բույ սի քլ որոՖիլ ի գույնի փոփոխութլ ունը, ցույց տալ ով որ զլ որպլ տաքացումը կբերի քլ որոՖիլ ի հատիկի քալ քալ ման, որը միակ օրգանական նյ ութպոտադրող մոլ եկուլն է: Լման միջոցառումներում շատկարևոր է սշակերտի գործունեութլ ունը:

Բնապահպանութլ ան վերաբերյ ալ կրթութլ ունը և դաստիարակութլ ունը ձևավորվում է այն ժամանակ , երբ սշակերտները ինքնուրույն ուսումնասիրում են թեման , պարաստում են սեսասահիկներ , դրանց միջոցով վերհանում առաջացած ինդիկները և առաջարկում դրանց լ ու ծման եղանակները:

ա

բ.

ա Տերևը հուլիս ամսում սենյակային ջերմաստիճանում տափարկազգու միջուկաբան կառուցել ուց հետո: բ. Տերևը հուլիս ամսում բարձր ուսակիրվածությամբ ամսվա մասերում տափարկազգու միջուկաբան կառուցել ուց հետո:

Ամսվա միջոցառումներում շահակարտի է սշակերտի գործունեության ունը: Առաջին ամսվա միջուկաբան կառուցել ունը և դաստիարակության ունը ձևավորվում է այն ժամանակ, երբ սշակերտները ինքնուրույն և ուսումնասիրում են թեման, պարաստում են սեսաստիկներ, դրանց միջոցով վերհանում առաջացած ինդիկները և առաջարկում դրանց լուծման եղանակները:

Ամսվա միջուկաբան կառուցել ունը դարձնում է սշակերտների հետաքննարկող կառուցել ունը դարձնում է սեսաստիկները: Առաջարկում է համոզվել, որ սեսաստիկները կարող են ուսումնասիրել ունը և դրանք հրդեհի պարճառ:

Չեսայն և կարի միջոցով պարզաբանելին անտառառուկ անցկացնել ու

կարտորության ունը, հողը անապատացում մից վրկել ու համար: Առաջարկում է սեսաստիկները ծանոթացնում սնոգի առաջացման պարճառներին, նշեցին նրամասակար ազգեցության ունները ջրային և ցամաքային էկոհամակարգերում բնակվող, բուսերի և կենդանիների վրա

Ապրոներից հասկացան , որ ծառատու նկը բնու թյ ու նը կարող է վրկել անապատացու մից, բայ ց անինսա ծառերը հատել ով կնապատենք զլ որպլ ստքացմանը:

Կշակերտները խոստացան իրենց վոքրիկ ներդրու մը ու նենալ բնապահպանական ծրագրի իրականացման գործու մ:

Նշվեց արլ իերթլ ենայլ ին սուպրակների քայլ քայլ ման համար պահանջվող երկար ժամանակահատվածի մասին և Էկոսուպրակների անհրաժեշտու թյ ան մասին:

Աեմինսպը սշակերտներին տվեց որոշակի գիտել իքներ : Կոմք գիտակցեցին առկախնդիրների լ ռջու թյ ան մասին : Խոստացան Էքսկու ռսիաներից հետո մաքրել սպրածքը , առեն անգամ հիշել ով մեր ենան: Քննարկեցին Աերիկայլ ու մ թափոնների վերաճակման պոյ ու նալետմիջոցների մասին՝ իուլ ս ու նենալ ով , որ կգաժամանակ նուլ ն սշխատանքը կիրականացվի նան Զայլ աստմու մ:

Աեկյաբանում

Դպրոցում իրականացվող միջոցառումները կնպաստեն կրթության և դաստիարակության արդյունավետ համապատասխան հիմնարկները: Աշակերտների կարծիքով սեմինարը ունեցավ հետաքրքիր քննարկումներ: Բողոքեցինք հաճախակի անցկացնել

Նմանատիպ միջոցառումներ : Սեմինարի վերջում երեք դպրոցի աշակերտների հետ, ապակու մաքսկին կարող է ուսմայ սկի դեր խաղալ և դառնալ հրդեհի պարծառ:

Բողոքեցինք 2023-24 ուս . տարում նմանատիպ միջոցառում անցկացնել տարածաշրջանի մյ ուս համայնքների հետ , որպեսզի հասարակությանը ունը իրազեկված լ ինի գոյ ութ ուն ունեցող

իմացությունների մասին: Աշակերտները հասկացան, որ յ ուրաքանչյ ուր անհատաբար է իր վորը ներդրում ունենալ որպև տաքսցման հարցի լ ուծման գործում: Կիջոցառման վերջում աշակերտները հասկացան ,որ իրենք ևս կարող են համախմբել մարդկանց նման ծրագրերի մեջ:

2.2 Գլոբալ տաքացումն ու Հայաստանը

<<Հայաստանի կլիման հսկայական փափոխություն է կրելու հաջորդ հարյուր տարվա ընթացքում. քարձրանալու է ջերմաստիճանը, նվազելու են տեղումները,

գետային հոսքը և լճերի մակարդակը, ավելի հաճախ են դառնալու շոգ եղանակները, երաշտները , սոխանքներն ու ջրհեղեղները: Եթե

հարմարվողականության շուտափույթ լայնածավալ միջոցներ չձեռնարկվեն ,
սպա հանրապետության ողջ տարածքում բնակչությունը, նրանց ապրուստն ու
տնտեսությունը դժվար թե կարողանան խուսափել կլիմայի փոփոխության
պատճառած վնասներից>>,-սա մեջբերում է <<Կլիմայի փոփոխության
սոցիալտնտեսական ազդեցությունը Հայաստանում>> ուսումնասիրությունից:
Նրանց կանխատեսումներով՝ 1մինչև այս դարավերջ Երևանի տարեկան միջին
ջերմաստիճանը ներկայիս 11.6 %-ից կբարձրանա մինչև 16,6%-ի : Վայքում ,
որտեղ սպասվում է Հայաստանյան ջերմաստիճանի ամենամեծ բարձրացումը,
տարեկան միջին ջերմաստիճանը կբարձրանա մինչև 19,2% աստիճան, որը
մոտ է Թեյ Ավիվի կամ Բեյրութի այժմյան կլիմային: Առաջին հայացքից այս
կանխատեսումները ուրախալի են.մեր երկրում վերջապես կաճեն
արևադարձային պտուղները՝ բանանը , կիվին և այլն:Ուսումնասիրության
հեղինակները սակայն պնդում են հակառակը, գյուղատնտեսությունը լուրջ
վնասներ կկրի, քանի որ ոռոգման հետ կապված լուրջ խնդիրներ կառաջանան:
Գյուղատնտեսության ընդհանուր կորուստները կգնահատվեն 65145 միլիարդ
դրամ կամ 190420 միլիոն դոլար, ինչը նշանակում է ՀՆԱ-ի 25%-ի կրճատում:
Մասնագետները վստահեցնում են , որ ներկայումս արդեն իսկ շատացել են
հիդրոօդերևութաբանական երևույթները, մարզերում ինտենսիվացել են
երաշտները, ջրհեղեղները, վաղաջամ ցրտահարությունները և այլն : Փոքր ու
թույլ զարգացած երկրներն առավել անպատրաստ են ու ավելի ուժեղ են զգում
կլիմայի փոփոխության բացասական: Ընդ որում՝ Հայաստանը կլիմայի
փոփոխության բացասական ազդեցություններն արդեն զգում է մարդու
առողջության պահպանման, գյուղատնտեսության և մի շարք այլ
ենթակառուցյուններ իռլորտներում:

Ըստ փորձագետների՝ Հայաստանը արտանետումների կրճատման
պարտավորություն չունի, ինչպես զարգացած երկրները , սակայն կամավոր
անդամակցում են:

Կոպենհագենյան ակումբին, որի անդամներն առաջիկա 20-30 տարիների

ընթացքում արտանետումները նվազեցնելու պարտավորություն են ստանձնել:
Հայաստանն իր պարտավորությունների շրջանակում միայն զեկույցներ է

պատրաստում ջերմոցային արտանետումների, կլիմայի փոփոխությանը հարմարվելու ծրագրերի և կարիքների վերաբերյալ:

Այսօր գիտնականները փորձում են բնական գազից ջրածնային վառելիք ստանալ: Նրանք հավատում են ,որ մեկ դար անցփորձագետները կաշխատեն միայն այդ վառելիքով, և մարդկությունը վերջապես կձերբագատվի բնաջնջման սպառնացող վտանգից :Թեև բրիտանացի աստղաֆիզիկոս Սթիվեն Հոուփինգը գտնում է , որ մարդկության փրկությունը միայն կախված է Տիեզերքում ապրելու համար նոր մոլորակներ գտնելու հնարավորությունից:

Ունենք միայն մի մոլորակ, պահենք այնպես,որ չունենանք անդառնալի հետևանքներ: 2022թ հուլիսի 4-ին առաջին լրատվականը ալիքով ՀՀշրջակա միջավայրի նախարարի տեղակալ Աննա Մազմանյանը նշեց,որ նոյեմբերի սկզբին, Գլազգոյում կայացած ՄԱԿ-ի կլիմայի փոփոխության մասին շրջանակային կոնվենցիայի համաժողովում, Հայկական պատվիրակությանը ներկայացրել է իր մտահոգությունը գլոբալ տաքացման վերաբերյալ :Հարյուրավոր երկրների մասնակցությամբ իրականացվեց կարևոր որոշումներ:141 երկիր ամրագրել են ,որ մինջև 2030թ դադարեցնել նույնիսկ արտադրական ծառահատումները,նաև հասնել մեթանի արտանետումների կրճատմանը:Կլիմայի գլոբալ տաքացումը չի շրջանցելու ոչ մի երկիր:Փոխնախարարիը նշել է,որ Հայաստանում ջերմաստիճանը 1,3⁰ C աճել է:

Եզրակացություն

Հասարակության զգալի մասը տեղեկացված չէ գլոբալ տաքացման առաջացման պատճառներին և տեղյակ չէ այն մեթոդների և հնարների մասին, ինչը կարող է մեղմացնել գլոբալ տաքացումը: Այդ առումով պետք է դեռ մանկապարտեզից սկսած երեխաների մոտ ձևավորել բնապահպանական դաստիարակություն, դպրոցներում անցկացնել թեմային վերաբերվող

Գլոբալ տաքացում>> թեմայով միջոցառման ընթացքում աշակերտները ձեռք բերեցին որոշակի գիտելիքներ և տեղեկացան գլոբալ տաքացման առաջացման գործոններին:

Այժմ եկել է այն պահը, որ պետք է կարևորել բնապահպանությունը , որպես մարդկության գլխավոր հիմնախնդիր և կրթության: Աշակերտների մոտ ձևավորել հոգատար վերաբերմունք շրջապատի հանդեպ:

1. Огаджанов, В.А. Васильев Ф.Н. Аспекты использования земельных ресурсов в условиях катастрофических изменений природной среды. Вестник Саратовского ГАУ им. Н.И.Вавилова. 2007. Вып. 2. С. 10-13

2. Рамочная конвенция ООН об изменении климата // Сайт ООН (рус.)